

ការវិនិច្ឆ័យ

របស់ព្រះតេជព្រះគុណបណ្ឌិត ហុក-សាវណ្ណ ក្រោមប្រធានបទ គួរធ្វើបុណ្យរំលឹករាល់ឆ្នាំចំពោះ ព្រះសង្ឃដែលត្រូវអ្នកនយោបាយធ្វើគត់ ។

website ៖ www.hoksavann.org

ថ្ងៃទី១៤ កក្កដា ២០០៩

តាមអ្នកជំនាញការថា ក្នុងចំណោមជនជាតិខ្មែរ ចំនួន១លាន៧សែននាក់ ដែលបានស្លាប់នៅក្នុង សម័យវាលពិឃាតរបស់ខ្មែរក្រហម ព្រះសង្ឃក៏ត្រូវ សុគតគួររន្ធត់ជាច្រើនពាន់អង្គ ។ ដោយមនោគមវិជ្ជា កុម្មុយនិស្ត និងការគំនុំសងសឹករបស់អ្នកនយោបាយ ខ្មែរ ព្រះពុទ្ធសាសនាបានត្រូវវិនាស ។ បូជនីយដ្ឋាន និងបូជនីយវត្ត ដូចជាកុដិ សាលា ព្រះវិហារ ព្រះពុទ្ធរូបជាដើម បានត្រូវខ្មែរក្រហមបំផ្លាញ ។ គម្ពីរក្បួនច្បាប់ព្រះពុទ្ធសាសនា ដូច ជាគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកជាដើមក៏ត្រូវបំផ្លាញ ។ តាមផែនការរបស់ខ្មែរក្រហម ព្រះ សង្ឃប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលត្រូវបង្ខំសឹក បើព្រះសង្ឃណារឹងទទឹងត្រូវកំ ទេចគឺធ្វើគត់ ។ ចំពោះមន្ត្រីសង្ឃរាជគណៈ មេគណ អនុគណ ត្រូវកំទេចគឺធ្វើ គត់តែម្តង ។ ក្រៅពីសម្តេចសង្ឃនាយកហួត-តាត ដែលត្រូវខ្មែរក្រហមធ្វើគត់ ដោយចង់ព្រះអង្គច្បាប់យន្តសុសរហូតសុគត ព្រះរាជគណៈដទៃទៀត ក៏ត្រូវ ខ្មែរក្រហមធ្វើគត់ជាបន្តបន្ទាប់គ្នា ។

យើងបានទទួលព័ត៌មានពីយោធាខ្មែរក្រហមម្នាក់ បន្ទាប់ពីអំណាចខ្មែរក្រ ហមបានត្រូវបញ្ចប់ថា ព្រះតេជព្រះគុណប៉ុណ្ណ-សុម្ពាដ មេគណខេត្តបាត់ដំ- បង និងព្រះតេជព្រះគុណកែវ-សាង វត្តកំផែងជាអនុគណ បានត្រូវខ្មែរក្រហ

មធ្វើគត់យ៉ាងសាហាវបំផុត ។ ទឹកនៃដៃដែលពួកវាធ្វើគត់ គឺនៅវាលបែកចាន
ជិតចំណតអាសយដ្ឋានក្រុងបាត់ដំបង ។ ខ្មែរក្រហមបានព្រះតេជព្រះគុណ
ប៉ុណ្ណ-សម្ភាជីករណ្តៅដោយខ្លួនឯង ។ យោធាខ្មែរក្រហមដែលបានផ្តល់
ព័ត៌មាននេះបានពោលថា គេដឹងព័ត៌មានធ្វើគត់នេះតាមយោធាម្នាក់ដែលរួម
ធ្វើគត់បាននិយាយប្រាប់ ។ យោធានោះបានបន្តថា ព្រះតេជព្រះគុណប៉ុណ្ណ-
សម្ភាជីករណ្តៅបានសង្ឃដឹកអង្វរខ្មែរក្រហមថា ចូរអាត្មាសឹកបានហើយ សូមកុំ
ធ្វើគត់ ។ ខ្មែរក្រហមគ្មានឆ្លើយអ្វីឡើយ បង្ខំលោកព្រះគុណប៉ុណ្ណបានឆាប់ ។
ដោយដឹងថាខ្មែរក្រហមនឹងធ្វើគត់មិនទទួលអង្វរ ទើបលោកមានសង្ឃដឹកថា
បើធ្វើគត់អាត្មាហើយ សូមយកចីពរគ្របលើផ្លូវចូរអាត្មាផង ។ បន្ទាប់ពីដឹក
រណ្តៅរួចហើយ យោធាខ្មែរក្រហមបានយកបំពង់សង្កែដែលបានកាប់ទុកជា
ស្រេច វាយលោកពីក្រោយត្រង់កញ្ជឹងក រួចរុញទម្លាក់ក្នុងរណ្តៅ ហើយលុប
ដីតែម្តង មិនដឹងជាលោកវេទនាយ៉ាងណា មុននឹងដាច់ខ្យល់សុគត ។ ព្រះតេ
ជព្រះគុណប៉ុណ្ណ-សម្ភាជី ពេលខ្មែរក្រហមធ្វើគត់នោះ មានឋានៈជាព្រះរាជា
គណៈថ្នាក់ទី១ គឺព្រះវរវត្ត គង់នៅវត្តពោធិវាល ហើយជាមេគណខេត្តបាត់ដំ
បងផង ។ ព្រះសង្ឃដឹកថា ពេលអាត្មាសុគត សូមយកចីពរគ្របលើផ្លូវនោះ
ទំនងជាលោកចង់ច្បាប់សាសនិកជនខ្មែរមើលឃើញថា ខ្មែរក្រហមបានបំផ្លា
ញព្រះពុទ្ធសាសនា ធ្វើគត់ព្រះសង្ឃ ដើម្បីច្បាប់សាសនិកជនខ្មែរក្រោកឡើង
ប្រឆាំងនឹងខ្មែរក្រហម ធ្វើឲ្យព្រះពុទ្ធសាសនារស់ឡើងវិញ ។ យោធាខ្មែរក្រហ
មអ្នកដឹងរឿងនេះបាននិយាយទៀតថា ចំណែកការធ្វើគត់ព្រះតេជព្រះគុណ
កែវ-សាង អនុគណស្រុកសង្កែ មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នានឹងការធ្វើគត់ព្រះតេ
ជព្រះគុណប៉ុណ្ណ-សម្ភាជីដែរ ។ ដើម្បីឲ្យដឹងការពិត ពុទ្ធសាសនិកជនខ្មែរអ្នក
នៅក្រុងបាត់ដំបង គួរដើររកមើលកន្លែងកប់សពព្រះសង្ឃជាន់ខ្ពស់ទាំងពីរ
អង្គនេះ នៅវាលបែកចានក្រុងបាត់ដំបង ។

ព្រះតេជព្រះគុណសេខ-នាង ជាសាស្ត្រាចារ្យបាលីបង្រៀននៅពុទ្ធិកសក-
លវិទ្យាល័យព្រះសីហនុរាជ ត្រូវខ្មែរក្រហមធ្វើគត់ក្រោយពេលដែលលោកលា
ចាកសិក្ខាបទដោយការបង្ខំពីខ្មែរក្រហមនៅខេត្តព្រៃវែង ខ្លះថានៅខេត្តស្វាយ
រៀង ព្រោះលោកធ្វើដំណើរពីវត្តខណ្ឌលោម ដោយការបណ្តេញពីខ្មែរក្រហម

ឆ្ពោះទៅស្រុកកំណើតរបស់លោក ។ ការសម្លាប់នោះមានព័ត៌មានថា ក្រោយពេលដែលលោកបានលាសិក្ខាបទ (សឹក) រួចហើយ ខ្មែរក្រហមបានបង្ខំឱ្យរៀបការជាមួយនារីម្នាក់ ដែលមានអាយុប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ។ បន្ទាប់ពីផ្សំផ្គុំហើយ លោកតាសេខ-នាងបាននិយាយប្រាប់នារីដែលជាប្រពន្ធនោះថា ខ្ញុំសុំធ្វើជាបងប្អូន ។ បានសេចក្តីថា លោកតាសេខ-នាងមិនព្រមទទួលរួមដំណេកជាមួយនារីនោះ ក្នុងនាទីជាស្វាមីភរិយាឡើយ គឺនៅជាមួយគ្នាដូចជាបងប្អូន ។ ដំណឹងសម្ងាត់នេះបានឮទៅដល់ខ្មែរក្រហម ពួកវាក៏យកលោកទៅសម្លាប់ដោយចោទថា លោកប្រឆាំងនឹងអង្គការ ។ វិនិសម្លាប់មានលក្ខណៈដូចគ្នានឹងការធ្វើគត់ព្រះតេជព្រះគុណប៉ុណ្ណោះ-សម្ភារៈដដែរ គឺឱ្យដឹករណ្តៅខ្លួនឯង រួចវាយច្រានទម្លាក់ក្នុងរណ្តៅហើយលុបដឹកបំបាត់ ។ តាមព័ត៌មាន រណ្តៅដែលកប់លោកតាសេខ-នាងគេរកឃើញហើយ ។ គេបានគាស់ទាំងថង់យាមផង ទំនងជាលោករក្សាទុកថង់យាមនោះ ក្រោយពេលដែលលោកលាចាកសិក្ខាបទ ហើយលោកយកទៅជាមួយនៅពេលដែលគេយកទៅសម្លាប់ ។ អស្ចារ្យណាស់លោកនៅតែរក្សានូវឧត្តមគតិជាអ្នកបួស មិនព្រមយកភរិយា ទោះបីគេយកទៅសម្លាប់ក៏ដោយ ។ ពុទ្ធបរិស័ទនៅទីនោះបានគាស់យកអដ្ឋិធាតុរបស់លោកហើយបានរៀបចំធ្វើចេតិយដឹកលំអដ្ឋិធាតុនោះ ។

វិនិស្ស័យព្រះសង្ឃត្រូវអស់ពីប្រទេសកម្ពុជា មានការខុសគ្នាតាមទីកន្លែង តាមព័ត៌មានថា មានកន្លែងខ្លះបង្ខំឱ្យសឹកដោយត្រង់ៗតែម្តង អង្គខ្លះមិនព្រមសឹកត្រូវខ្មែរក្រហមយកទៅធ្វើគត់អស់ជាច្រើនអង្គ កន្លែងខ្លះព្រះសង្ឃត្រូវសឹកខ្លួនឯងដោយស្វ័យប្រវត្តិ ព្រោះជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ត្រូវចូលក្នុងសហករណ៍ ហើយគេចែករបបចំណីអាហារតាមកម្លាំងពលកម្ម ចំណែកព្រះសង្ឃមិនបានបំពេញពលកម្មដូចជាគ្រហស្ថ គេមិនចែករបបចំណីអាហារឡើយ ។ ពុទ្ធបរិស័ទមិនអាចប្រគេនចង្កាន់ ដោយខុសវិន័យខ្មែរក្រហមផង ដោយរបបចំណីអាហារតិចតួច មានតែបបរវាវៗពីរបីថ្ងៃក្នុងមួយខែ យោងតែខ្លួនឯងមិនរួចផង ។ ទោះបីព្រះសង្ឃខ្លះសុខចិត្តធ្វើការដូចគ្រហស្ថ ឱ្យតែបាននៅភេទជាព្រះសង្ឃ ក៏មិនអាចធ្វើដូច្នោះបានឡើយ ព្រោះផែនការខ្មែរក្រហមត្រូវផ្សិតព្រះសង្ឃត្រូវអស់ក្នុងបំណាច់ឆ្នាំ១៩៧៥ ។

ការចងគំនុំសងសឹករបស់អ្នកនយោបាយខ្មែរចំពោះព្រះសង្ឃ ដែលនៅ
ក្រាញជាមួយរបបលោកលន់-នល់ មិនព្រមរត់ចូលរណសិរ្សរួមជាតិកម្ពុជា
រាជរដ្ឋាភិបាលរួមជាតិកម្ពុជារបស់ខ្មែរក្រហមនេះ ជារំពើព្រៃផ្សែបំផុត ។
នេះជាឧក្រិដ្ឋកម្មសង្គ្រាម ព្រោះសម្លាប់អ្នកចុះចាញ់ ហើយជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំង
នឹងមនុស្សជាតិ ព្រោះសម្លាប់និងធ្វើគត់អ្នកស្នូតត្រង់ មានព្រះសង្ឃជាដើម ។
គួរពុទ្ធសាសនិកជនខ្មែរទាំងក្នុងប្រទេសនិងក្រៅប្រទេស ធ្វើបុណ្យរំលឹករាល់
ឆ្នាំចំពោះព្រះសង្ឃនិងជនជាតិខ្មែរ ដែលត្រូវអ្នកនយោបាយខ្មែរធ្វើគត់ និងស
ម្លាប់យ៉ាងសាហាវព្រៃផ្សែនេះ ។^{១៧៧}

